Factsheet 2025-2 Basisvaardigheden BO

NATIONAAL COHORTONDERZOEK ONDERWIJS van het NRO

Rekenvaardigheid: 3de meting Masterplan basisvaardigheden

Goede basisvaardigheden in taal en rekenen zijn van cruciaal belang om goed te kunnen functioneren in onze samenleving. Helaas heeft een deel van de leerlingen in het basisonderwijs moeite met de beheersing hiervan. Kinderen en jongeren hebben basisvaardigheden nodig om alle schoolvakken succesvol te kunnen volgen, maar ook om klaar te zijn voor het vervolgonderwijs en deel te kunnen nemen aan de samenleving. Om die reden is in 2022 het Masterplan basisvaardigheden geïntroduceerd, met als doel om op een duurzame manier de basisvaardigheden van de Nederlandse leerlingen te evalueren en indien nodig te verbeteren.

Met deze derde reeks factsheets willen we inzicht geven in de ontwikkeling van de basisvaardigheden van leerlingen in het Nederlands basisonderwijs. We kijken naar de Cito-vaardigheidsscores van rekenen-wiskunde, ten behoeve van de basisvaardigheid ***rekenen***. We gebruiken hiervoor data uit de leerlingvolgsystemen en het Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO). In deze factsheet kijken we voornamelijk naar de eindtoets (E-toets: afname in mei-juni) en bekijken we het beeld van de beheersing van rekenvaardigheid tot en met schooljaar 2024/2025. Vergelijkingen met de periode vóór COVID-19 hebben betrekking op het schooljaar 2018/2019. We presenteren in deze factsheet zowel (de ontwikkeling van) absolute vaardigheidsscores als het percentage leerlingen dat een bepaald referentieniveau heeft behaald.

In deze factsheet laten we trendanalyses zien over zeven schooljaren, maken we het startniveau in groep 3 inzichtelijk en vertalen we vaardigheidsscores naar referentieniveaus voor groep 6 en 7. Dit doen we voor de schooljaren 2018/2019 tot en met 2024/2025. De analyses zijn berekend op ongeveer 2.950 basisscholen in Nederland.

Kernpunten

- Over het algemeen zijn de vaardigheidsscores voor rekenen-wiskunde relatief stabiel.
- Het startniveau van rekenen-wiskunde in groep 3 blijft licht stijgend vanaf schooljaar 2022/2023.
- Het percentage groep 6- en groep 7-leerlingen dat het referentieniveau 1F **niet** heeft behaald lijkt te dalen, maar in groep 6 ligt dat percentage nog steeds hoger dan vóór COVID-19.

In **Figuur 1** zien we de gemiddelde vaardigheidsscores voor rekenen-wiskunde op de E-toetsen voor de schooljaren 2018/2019 tot en met 2024/2025. Per groep zijn de verschillen tussen de schooljaren allemaal kleiner dan 3 vaardigheidspunten en daardoor als niet noemenswaardig groot te beschouwen. We merken wel op dat de vaardigheidsscores in groep 5 en 6 nog steeds lager zijn dan in de periode vóór COVID-19, maar de verschillen zijn niet noemenswaardig groot.

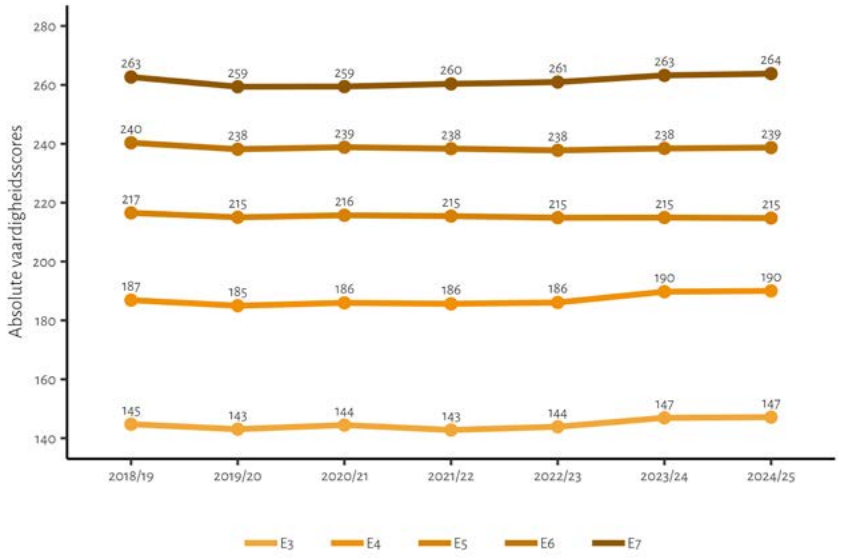

Figuur 1. Absolute vaardigheidsscores voor de E-toets rekenen-wiskunde voor groep 3 t/m 7, schooljaren 2018/2019 t/m 2024/2025

Wanneer we de cohorten met elkaar vergelijken komt uit **Figuur 2** een heel stabiel beeld naar voren. Er is in alle leerjaren zeer weinig verschil tussen de cohorten. Opvallend is wel dat we de dip van het COVID-19 schooljaar 2019/2020 wel enigszins terug blijven zien in het figuur. We zien dit bij de groep 3-leerlingen van het 2023/2024 cohort, groep 4-leerlingen van het 2022/2023 cohort, groep 5-leerlingen van het 2021/2022 cohort, groep 6-leerlingen van het 2021/2020 cohort en groep 7-leerlingen van het 2019/2020 cohort. Echter zijn deze verschillen nooit meer dan 5 vaardigheidspunten en daarom niet noemenswaardig groot.

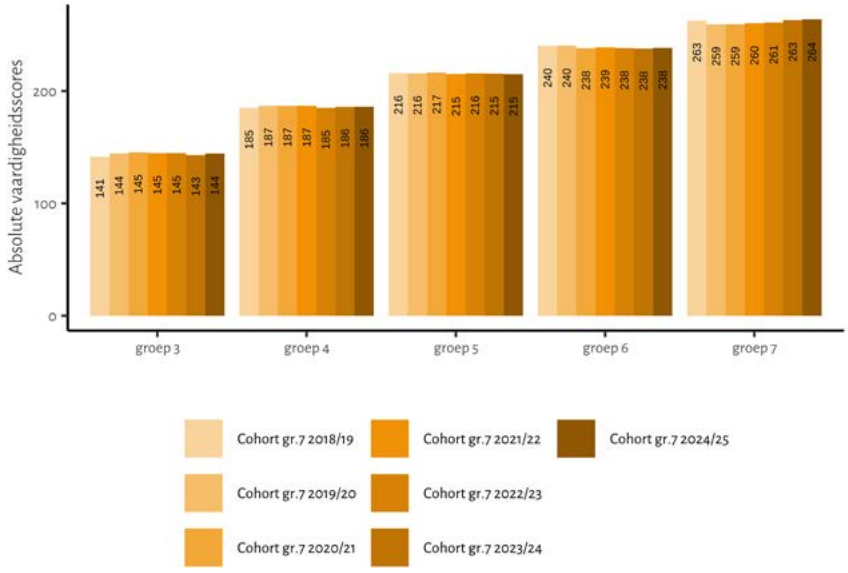

Figuur 2. Absolute vaardigheidsscores op E-toetsen rekenen-wiskunde voor de groep 7-cohorten van 2018/2019 t/m 2024/2025

Figuur 3 geeft het startniveau van groep 3-leerlingen weer. We zien dat groep 3-leerlingen in het schooljaar 2019/2020 gemiddeld een vaardigheidsscore van 120 behalen. In de laatste drie schooljaren zien we een lichte stijging naar een gemiddelde vaardigheidsscore van 123 in schooljaar 2024/2025. Echter, is het verschil met de periode daarvoor niet noemenswaardig groot en kan daarom niet als betekenisvol beschouwd worden.

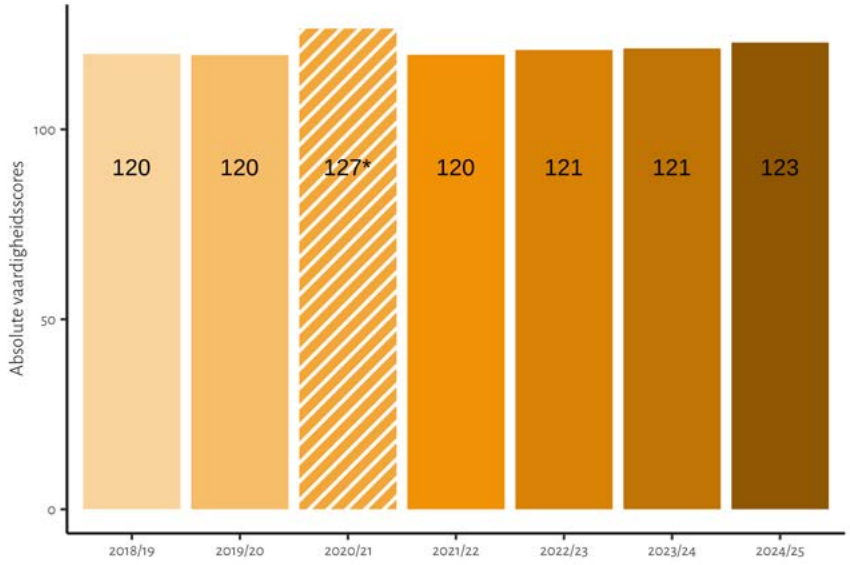

Figuur 3. Startniveau van leerlingen rekenen-wiskunde in groep 3 weergegeven in absolute vaardigheidsscores van M-toetsen, schooljaren 2018/2019 t/m 2024/2025

Noot: *De absolute vaardigheidsscore in het schooljaar 2020/2021 voor spelling wijkt af van de andere jaren. Enerzijds werd de M-toets gemiddeld 6 weken later afgenomen, anderzijds zaten we toen midden in de COVID-19 pandemie. Omdat onduidelijk is of we daardoor een hogere, gelijke of juist een lagere score zouden moeten verwachten is de gemiddelde vaardigheidsscore in 2020/2021 niet goed te interpreteren of te vergelijken met de andere jaren.*

Naast vaardigheidsscores worden de behaalde resultaten ook in referentieniveaus uitgedrukt. In **Figuur 4** laten we zien hoeveel procent van de leerlingen in groep 6 en 7 onder het fundamenteel niveau 1F zit, op het fundamenteel niveau 1F zit en hoeveel procent van de leerlingen het streefniveau 1S of hoger heeft behaald.

Figuur 4 laat zien dat het percentage groep 6-leerlingen dat het fundamenteel niveau 1F niet heeft behaald lijkt te dalen in de afgelopen schooljaren. Echter, deze daling is nog steeds niet noemenswaardig groot en het percentage ligt nog steeds hoger dan vóór COVID-19. Ook het percentage leerlingen dat tenminste het fundamenteel niveau 1F heeft behaald ligt in het schooljaar 2024/2025 nog steeds iets lager dan vóór COVID-19.

Bij de groep 7-leerlingen zien we een positiever beeld: het percentage leerlingen dat het fundamenteel niveau 1F niet heeft behaald is in 2024/2025 verder gezakt met 1 procentpunt, en ligt daarmee net als in 2023/2024 lager dan vóór COVID-19. Dit vertaalt zich in een toename in het percentage leerlingen dat ten minste het streefniveau 1S heeft behaald.

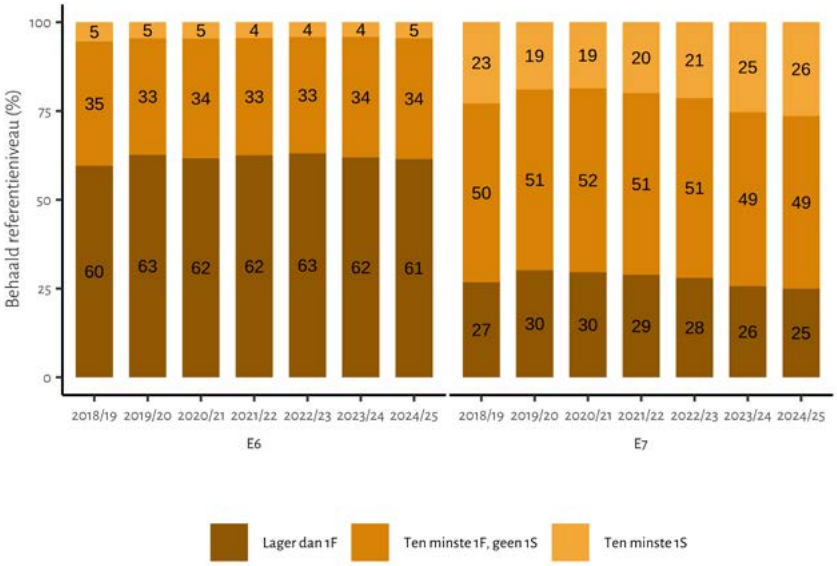

Figuur 4. Percentage leerlingen dat referentieniveau 1F en 1S behaalt voor rekenen-wiskunde voor de E-toets groep 6 en 7, schooljaren 2018/2019 t/m 2024/2025

Noot: *Aangezien er slechts één drempelwaarde is, is het logisch dat leerlingen uit groep 6 over het algemeen minder vaak minstens het fundamenteel niveau 1F behalen dan leerlingen uit groep 7.*

Let op

- Deze nieuwe (reeks) factsheets kunnen niet vergeleken worden met de resultaten van de reeks leergroei-factsheets, aangezien dit andere uitkomstmaten betreft.
- Veranderingen in de samenstelling van de (historische) dataset van scholen en leerlingen kunnen leiden tot kleine verschillen in statistieken vergeleken met eerdere factsheets.
- De figuren uit deze factsheets kunnen niet gerelateerd worden aan beleidsmaatregelen en zijn niet voor de evaluatie daarvan te gebruiken.
- Voor een uitgebreide verantwoording van de data-analyses verwijzen we naar de Technische Toelichting op *Nationaalcohortonderzoek.nl/factsheets-basisvaardigheden*.

Colofon

Van Vugt, L., Haelermans, C., Baumann, S., Claes, E., Hendrikse, A., & Ronda, S. (2025). *Rekenvaardigheid: 3de meting Masterplan basisvaardigheden*. NCO Factsheet BV 2025-2.